

Angrebene af sitkalus er hårde ved mange træer - her en rødgran på Bøtø. De seneste to år er angrebene taget af. Men slut er det næppe, advarer skovfoged. Foto: Hans Gandrup

Pusterum for plagede træer

Hans Gandrup

SYDFALSTER: Et pusterum. Men overstået er plagen ikke ...

Sådan lyder det fra skovfoged Thyge Andersen om angrebene af den såkaldte sitkalus, der har plaget ikke nåletræer ikke mindst på Sydfalster. Men de seneste to år har angrebene været færre.

Det er kommet ovenpå meget hårde angreb, som efterlod masser af træer stort set uden nåle. Nu har to vækstår bragt nåle tilbage i det yderste af grenene på de træer, som ikke bukkede under ellers blev fældet.

- Det er ikke usædvanligt med pauser i angrebene. Det stilner af, og så håber man selvfølgelig, det er ovre. Men sitkalusene kommer tilbage -

desværre, konstaterer Thyge Andersen.

Lune vintre - og dem får vi som bekendt flere af - giver gode betingelser for lusene, der bogstavelig talt suger væden ud af nålene. Resultatet er de nøgne, afpillede grene.

Men nogle gange overrasker træer ved at overleve selv meget hårde angreb. Det har for eksempel været tilfældet med graner lige ved den nordlige indgang til Bøtøskoven.

2020 var et år med hårde angreb. Før det var der i 2007-2008 udbredte angreb.

I den erhvervsmæssige skovdrift er klimaændringer og angreb af skadedyr som sitkalus medvirkende til, at man nøje overvejer, hvilke træsorter der bruges i nyplantninger.

Der bliver hidsig travlhed på færgerne blandt andet fra Gedser især de kommende lørdage med start i morgen. Arkivfoto: Claus Hansen

Travle weekender på færger forude

GEDSER: Der er tæt trafik til både lands og vands forude den kommende tid - især i weekenderne. Her i ferieperioden er de store rejsedage primært lørdage i juli, og hos rederiet Scandlines bliver der tryk på med start fra i morgen, lørdag.

- Vi anbefaler altid at booke forud ikke mindst på de store rejsedage. Og især på Gedser-Rostock med afgang hver anden time, siger Anette Ustrup Svendsen, kommunikationschef i Scandlines.

Nogle morgen- og formiddagsafgange her i feriehøjsæsonen meldes udsolgt. Og på de store rejsedage kan der også ventes øget trafik på blandt andet hovedvejen ned over Sydfalster.

- Har man mulighed for det, er det en god idé i højsæsonen at tage færgen på et lidt skævt tidspunkt, siger Anette Ulstrup Svendsen.

Scandlines venter i øvrigt at transportere over en million passagerer og flere end en kvart million personbiler fra Gedser og Rødbyhavn de kommende uger.

Det bliver tæt på en fordobling i forhold til sidste år, hvor trafikken var præget af corona. Nu vil danskerne igen i stort tal sydpå i egen bil i ferien - og for østdanskernes vedkommende over landsdelen her på vejen.

Det skulle have været en kortvarig, overskuelig renovering. Men nu har fyrtårnet på Gedser Odde været skjult bag presenninger og stillads i mere end et år. Nu er der håb forude. Indenfor de næste to uger slutter det uventet store arbejde - og tårnet får overfrakken af. Arkivfoto: Anders Knudsen

Fyrtårnet endelig klar efter årelang renovering

Om to uger kommer det hvide tårn på Gedser Odde af med stillads og dynejakke efter en uhyre langvarig, kostbar og overraskende gennemgribende reparation.

Hans Gandrup

GEDSER: Forventningen var et par måneders reparationer, da Søfartsstyrelsen op til sommer sidste år satte gang i arbejdet på fyrtårnet på Gedser Odde. Det kom ikke til at holde stik - slet ikke.

- Skal vi ikke bare konstatere, at der kom den ene ubehagelige overraskelse efter den anden. Det gik sådan set galt på alle fronter, lyder det fra bygningskonstruktør Jesper Kern Hansen, Søfartsstyrelsen.

Nu er der gået mere end et år. Men der er håb forude - endelig.

Fantastisk flot

I næste uge arbejdes der fortsat inde bag presenninger og stillads på det indhyllede fyrtårn.

Men med udgangen af uge 29 - det vil sige senest fredag 22.juli - dukker tårnet frem.

- Der er noget at glæde sig til. Det er blevet fantastisk

Der er noget at glæde sig til. Det er blevet fantastisk flot.

JESPER KERN HANSEN, SØFARTS-STYRELSEN

flot. Og frem for alt har vi fået lavet de helt nødvendige renoveringer og udskiftninger, som kan bevare bygningen, fastslår Jesper Kern Hansen.

Da man sidste år tog fat på det, der skulle have været en mindre renovering, viste det sigt, at murværk, vinduer med mere var meget hårdere medtaget end beregnet. Nu har man været i dybden, repareret, pudset op og malet.

Uforudset

Det viste sig også, at flere vinduer nærmest faldt fra hinanden, da man fik gået byggeriet ordentligt igennem. Her er der også sket udskiftninger.

- Vi kunne ikke have forudset, hvor slemt det stod til. Fyrtårnet har været istandsat og repareret masser af gange gennem årene. På et tidspunkt har man så søgt at løse store problemer ved at bruge noget cementmørtel til at holde sammen på facaderne. Det er gjort i den bedste mening - men resultatet har været flere forskellige slags puds, som ikke har kunnet arbejde sammen, og der er kommet fugt ind. Med alvorlige skader til følge, forklarer Jesper Kern Hansen.

Han peger på, at man valgte at gå meget grundigt til værks.

- Vi kunne ikke forsvare at lave lappeløsninger. Men selvfølgelig kunne vi have valgt at undlade at male tårnet, vi kunne have sat plader for de ødelagte vinduer og i det hele taget sparet, hvor vi kunne. Men vi valgte altså at lave tårnet færdigt, så det kommer til at stå flot. Når først proppen er af - så må man lave tingene ordentligt, fastslår han.

Udover det voldsomt ekstra tidsforbrug har arbejdet også været påvirket af de hidt sigt stigende priser på blandt andet materialer.

- Vi har bestemt ikke ubegrænsede midler, så renoveringen her i Gedser kommer

FAKTA

SYDLIGSTE FYR

● Fyrtårnet i Gedser - det sydligste i Danmark - stammer i sin oprindelige form helt tilbage fra 1802. Dengang trækulsfyret. I 1896 blev det petroleumsfyret og fra 1943 har tårnet lyst med elektricitet.

● Efter en storm i 1904 blev fyret bygget om og forhøjet og forsynet med ny teknik i 1905.

● Fyrtårnet er 20 meter højt, og lyset er 26 meter over havoverfladen. Lyset kan ses 48 kilometer væk.

● Fyret har i øvrigt været aktivt under hele den lange renoverings-periode.

også til at betyde, at vi må ud-sætte nogle ellers planlagte arbejder på andre danske fyrtårne, siger Jesper Kern Hansen.

35 rigtige fyr

Søfartsstyrelsen har ansvaret for cirka 175 danske fyrtårne. Heraf er omkring 35 "rigtige" fyrtårne ligesom Gedser Fyr.

De resterende er gittermaster og andre typer konstruktioner end egentlige tårne.